

FRA paziņojums presei

Vīne/Brisele, 2015. gada 2. jūnijs

FRA pētījums liecina par to, ka pastāv nepieciešamība pēc darba ekspluatācijas smagāko veidu pilnīgas izskaušanas

Bieži vien patērētāji neapzinās, ka nopirkto ēdienu vai apģērbu ir ražojuši cilvēki, kuri strādā smagas darba ekspluatācijas apstākļos. Jauns ES pamattiesību Aģentūras (FRA) pētījums liecina par to, ka, lai gan konkrētas darba ekspluatācijas smagākie veidi ir aizliegti saskaņā ar ES tiesību aktiem, riskam kļūt par to upuriem ir pakļauti darba ņēmēji, kuri pārvietojas ES teritorijā vai migrē uz ES. Neskatoties uz to, pārkāpumu, nodarbinot darbā migrējošu darba ņēmēju īpaši ekspluatējošos darba apstākļos, dažās ES dalībvalstīs soda ar maksimālo sodu, kas mazāks par diviem gadiem un kas neatspoguļo saistīto pamattiesību pārkāpumu nopietnību.

„Ir nepieņemama tādu darba ņēmēju ekspluatēšana, kuri ir spiesti piekrist neatbilstošiem darba apstākļiem ekonomiskās un sociālās situācijas dēļ,” sacīja FRA pagaidu direktors [Constantinos Manolopoulos](#). *„runa ir par endēmisku problēmu, kuras izbeigšanai ir jāveic steidzami pasākumi. ES dalībvalstīm ir jāpieliek lielākas pūles, lai veicinātu darba ekspluatācijas smagāko veidu pilnīgu izskaušanu un veiktu darbības situācijas efektīvākai uzraudzībai un sankcijām pret vainīgajām personām.”*

FRA jaunais ziņojums ir pirmais šāda veida ziņojums, kurā vispusīgi pētīti darba ekspluatācijas visi noziedzīgie veidi Eiropas Savienībā, kuri ietekmē darba ņēmējus, kuri pārvietojas ES teritorijā vai ārpus tās. Konstatējumi liecina, ka noziedzīga darba ekspluatācija ir plaši izplatīta vairākās nozarēs, jo īpaši lauksaimniecībā, celtniecībā, viesnīcu un ēdināšanas, mājsaimniecības pakalpojumu un ražošanas nozarēs, kā arī attiecībā uz vainīgajām personām pastāv neliels sodīšanas vai kompensēšanas risks. Šāda situācija ne tikai kaitē cietušajiem, bet arī plašāk apdraud darba standartus.

Lai arī ekspluatētie darba ņēmēji ir no dažādām ģeogrāfiskajām vietām un tautsaimniecības nozarēm, viņiem bieži vien ir daudz kopējā, piemēram, ļoti zema darba samaksa (dažkārt €1 stundā vai pat mazāk) un darba laiks 12 stundas vai vairāk sešas vai pat septiņas dienas nedēļā. Svarīgs faktors pašreizējā nesodāmības situācijā ir cietušo neziņošana par nodarījumu, jo viņiem neļauj ziņot vai viņi paši nevēlas to darīt, baidoties zaudēt savu darbu.

Daži no FRA sniegtajiem ieteikumiem situācijas uzlabošanai ir minēti turpmāk.

- ES dalībvalstīm jānodrošina visaptveroša, efektīva un ar pietiekamiem resursiem apgādāta darbavietu inspekciju sistēma.
- Lai uzlabotu izmeklēšanu lietās ar nopietnu darba ekspluatāciju, jāizveido cieša saikne starp policiju, prokuroriem un uzraudzības iestādēm, piemēram, darba inspekcijām, atbalsta dienestiem un darba devēju asociācijām, arī pārrobežu kontekstā.
- Jāpalielina cietušo iespējas saņemt tiesībaizsardzību, piemēram, vairāk pievēršoties cietušo informēšanai par viņu tiesībām gan pirms, gan pēc ierašanās ES valstī, kurā viņi strādās.
- Valstu iestādēm jāizveido uzticība un jāsniedz drošības, drošuma un aizsardzības sajūta, lai ekspluatētos darba ņēmējus iedrošinātu ziņot par savu pieredzi, bet darba inspekcijām un policijai jāsadarbojas ciešāk, lai vienmēr nodrošinātu smagas darba ekspluatācijas atklāšanu.

- Privāti uzņēmumi un valsts iestādes tiek aicinātas nepieļaut darba ekspluatācijas atbalstīšanu, slēdzot līgumus vai apakšlīgumus ar uzņēmumiem, kuri iesaistīti darba ņēmēju ekspluatācijā.
- Patērētāji jāinformē par risku, ka piedāvāto izstrādājumu vai pakalpojumu varēja nodrošināt smagas darba ekspluatācijas rezultātā, izmantojot tādas līdzekļus kā to uzņēmumu izstrādājumu sertificēšanu un marķēšanu, kuri ievēro darbinieku tiesības.

Pilns ziņojums ir pieejams preses pakotnē:

[Smaga darba ekspluatācija](#)

FRA publikācijas par līdzīgiem jautājumiem pieejamas turpmāk norādītajās saitēs:

[Victims of crime in the EU: the extent and nature of support for victims](#) (report)

[Fundamental rights at Europe's southern sea borders](#) (report)

[Migrants in an irregular situation employed in domestic work: Fundamental rights challenges for the European Union and its Member States](#) (report)

[Criminalisation of migrants in an irregular situation](#) (paper)

[Legal entry channels to the EU](#) (paper)

Papildu informācijai lūdzam sazināties, izmantojot šo e-pasta adresi:

media@fra.europa.eu

Tālr.: +43 1 580 30 642

Piezīmes redaktoriem

- Šajā ziņojumā ietvertās tematikas izpēte uz vietas tika veikta 21 ES valstī, bet izpēti par smagas darba ekspluatācijas tiesiskajiem un institucionālajiem aspektiem veica visās 28 dalībvalstīs.
- FRA kopumā veica 616 ekspertu intervijas ar profesionālajām grupām, kuras ir iesaistītas darba ekspluatācijas jomā, tostarp ar darba inspekcijām, policiju, tiesnešiem, darba ņēmēju un darba devēju pārstāvjiem, valsts politikas ekspertiem un darbā pieņemšanas aģentūru personālu.
- Šā ziņojuma sagatavošanas nolūkā netika intervēti cietušie. Tomēr FRA drīzumā uzsāks darbu pie turpinājuma projekta, kurā intervēs darba ņēmējus, kuri ir piedzīvojuši darba ekspluatāciju vai ir pakļauti darba ekspluatācijas riskam ES.
- FRA ir tiesības sniegt ar pierādījumiem pamatotus ieteikumus ES un valstu lēmumu pieņēmējiem, tādējādi veicinot informētāku un mērķtiecīgāku pamattiesību politiku.